

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectionarius de tempore - Cod. Aug. perg. 13

[Reichenau ?], [13. Jh.]

Dominica XVI. post octavam pentecosten. Secundum Lucam [= 7,11-16].
Omelia lectionis eiusdem. I.

[urn:nbn:de:bsz:31-41548](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-41548)

na fere pot dñm odire: cōtemnet
tam. idē n̄ timet. S; siq̄s uult dili
gere dñm & cauere ne offendat:
n̄ se arbitret̄ duob; dñm seruire.
Ido inq̄t dico uobis. ne sol
uerti sitis anime: uir̄ q̄d manduce
tis. neq; corpi uir̄o q̄d induamini:
ne forte quāuis iā supflua n̄ que
rant. p̄t ipsa necessaria cor du
plicet. & ad ipsa cōquirenda n̄a tor
queat̄ intentio. cū aliq̄d q̄si mise
ricordit̄ opamur. idē ut eū cōsu
lere aliis uideri uolum̄. n̄m e
molum̄tū ibi potī quā illoz uti
litatē attendam̄. & idō nob̄ non
uideam̄ peccare: q̄a necessaria
n̄ supflua s̄t. q̄ cōsequi uolumus.
Debem̄ itaq; bene illis facere p̄t
salutē ipsoz et̄nam. n̄ p̄t corpo
rale como dū n̄m. Inclinet ḡ
dñs cor n̄m in testimonia sua: &
n̄ in emolum̄tū. Finis enī p̄cepti
ē: caritas de puro corde. & cōscien
tia bona. & fide n̄ ficta. Qui aut̄
p̄t suā in hac uita necessitatem
f̄t cōsult. n̄ illi quē debet tanq̄
se ipsū diligere. s; sibi cōsult.
uel potī nec sibi: quōq̄dē hinc s̄
facit duplex cor. quo impeditur
aduudendū dñm: in eū sola uisi
one est beatitudo certa atq; per
petua. **Do m̄. xvi. post**

Ioct̄ pent̄. **S e d m l v e a o y.**
Nullo t̄. **I**bat ih̄c in ciuitatē que
uocat̄ naim: & ibant cū illo disci
puli ei & turba copiosa. Cum aut̄
appropinquaret portē ciuitatis: ec
ce defunct̄ efferebat̄. fili' unicus
mat̄s sue. **Et hęc uidua erat.** & tur
ba ciuitatis multa cū illa. Quā cū
uidisset dñs: misericordia motus sup
ea. dixit illi. Noli flere. Et acces
sit: & tetigit loculū. Hi aut̄ qui
portabant steterūt. Et ait. Adole
scens. t̄ dico surge. Et resedit q̄
erat mortuus: & cepit loqui. Et
dedit illū mat̄i sue. Accepit aut̄
om̄s timor: & magnificabant
dñm dicentes. Quā p̄pha magnus
surrexit in nobis: & q̄a dñs uisitab
plebem suam. **O m e l i a**

L E C T I O N I S E I V S O P E A I
D E F U N C T I S
D qui extra portā ciui
tatis. multis inuenti
bus elatus: significat hominem
letali cōmū funere soporātū. ean
deq; in sup̄ anime mortē. n̄ cordi
adhuc cubili tegentē. s; ad mul
torū noticiā. p̄locutionis operis
ue: iudiciū. quasi p̄sue ostia ciui
tatis p̄palantē. Qui bene unicus
mat̄is sue fuisse p̄hibet: quia
licet emultis collecta p̄sonis una

colla
Eccliam tuā dñe misericordia continuata mundet
et uisitat: q̄a sine te n̄ potest salua consistere:
tue rēp̄ munere gubernetur. p̄.

in p̄fecta. etiā in macul
mat̄ cecit̄. singuli quo
in ueritatē se exē: fili
me fatent. Porta ciui
tatis efferebat̄. p̄
de sensib; eē corpora
mmat̄ n̄t̄ f̄s discore
tatem in exēdū loqui
porta extabat̄ mortu
q̄i seruat̄ sensib; mo
releat̄ aditū. Et hęc
uidua eē eccliam. om̄
sponsi dñi: sū se mo
p̄t̄ meminit agnosce
uidisset. misericordia mor
dñs illi. Noli flere. De
q̄i mortuū flere: quē
relinq̄re uidebit. Vbi
nouam logna cōfundit
sua inuidia sup̄be g
mle: p̄teritū inu
euaerit conat̄. ueriq;
eccliam de natis: sū sp̄
mēt̄e: plorantē. q̄e
donandē: negat̄ eccliam
Quatuor modi
peccatū p̄petat̄
de: quatuor cōsumat̄ mo
de: nūq; suggestione: d
ne: cōsa. & defension
na p̄petat̄. Et enī fug
paduēdū. delectatio

147
sit perfecta. etiā immaculata uirgo
mat̄ ecclā. singuli quiq; tñ fidelū
uniuersalis se ecclē filios rectissi
me fatent̄. Portā ciuitatis quade
functus efferebat̄. puto aliquem
de sensib; eē corporeis. Q' enī se
minat in̄ fr̄s discordias. q' iniq̄
tatem in excessū loquit̄. poris
portā extrahit̄ mortuus. Ceterosq;
qñ seruat sensus. mortis s̄ ipse
reseat aditus. Et hec uidua erat.
Vidua eē ecclā. om̄is anima q'
sponsi dñi q; sui se morte redem
ptā meminit agnoscat. Quā cum
uidisset. miscdā mot' sup eam
dix̄ illi. Noli flere. Desiste inq;
qñ mortuū flere. quē mox uiuū
resurgere uidebis. Vbi mystice
nouati dogma cōfundit̄. q' de
sua munditia supbe glatus. hu
milē penitentiū mundationē
euacuare conat̄. uerāq; matrē
ecclā. de natoꝝ suor̄ sp̄itali ex
tinctione plorantē. spe uite re
donande. negat cōsolari debere.

Quatuor modis . 11 .
peccatū ppetrat̄ incor
de. quatuor cōsumat̄ inope. Inco
de nāq; suggestionē. delectatio
ne. cōsensu. & defensionis auda
tia ppetrat̄. Fit enī suggestio
p aduersariū. delectatio p carnē.

cōsensu p sp̄m. defensionis audacia
p elationē. Culpa enī q' terrene
debut. mentē extollit & deici
endo eleuat. s; graui' eleuando
supplantat. Unde & illā p̄mi ho
minis rectitudinē. antiquis ho
stis hui' quatuor ictib; fregit.
Nam serpens suasit. eua delecta
ta est. adam cōsensit. Q' etiā req̄
situs. cōfiteri culpā p audaciam
noluit. Hoc uero inhumano ge
nere cotidie agit̄. qd' actū in
p̄mo parente nū generis n̄ igno
ratur. Serpens suasit. quia oc
cultus hostis mala cordib; ho
minū latent̄ suggerit. Cua de
lectata ē. qā carnalis sensus ad
uerba serpentis. mox se delecta
tione sub sternit. Adam uero cō
sensum mulieri p̄posit' p̄buit.
qā dū caro in delectationē rapit̄
etiā a sua rectitudine sp̄e. quo
peccando aueritate disiungit̄. eo
inruine sue audacia nequus obdu
ratur. Idē etiā quatuor modis
peccatū cōsumatur inope. Prius
nāq; latens culpa agit̄. post mo
dum ū cō ante oculos hominū
sine cōfusione reat' apertur'. de
hinc & in cōsuetudinē ducit'. &
ad extremū qd; ul' false spei se
ductionib; ul' obstinatione mi

fere desperationis emittit. .111.
Mortem carnis omnis homo
timet. mortem autem anime
pauci. A morte carnis que sine du-
bio quandoque uentura est. currunt
omnes ne ueniat. Inde est quod laborat
ne moriat homo mortuus. et non
laborat ne peccet homo in eternum
uicturus. Et cum laborat ne moriat.
sine causa laborat. Id enim agit. ut
mortem differat. non ut euadat.
Si autem peccare nolit. non laborabit
et uiuet in eternum. Sed aliquando in cogitatione peccat. Delectatur quod
malum est. et sensisti peccasti. et sensio
illa occidit te. Sed in morte. quia
cogitatum malum. non dum processit ad
factum. Tale animam resuscitare se
significans dominus. resuscitauit uiam
puellam. que non dum erat foris elata. sed
in domo mortua iacebat. quasi
peccatum latebat. Si autem non solum ma-
ledictioni et sensisti. sed etiam ipsum
malum fecisti. quasi mortuum tuum
extra portam tulisti. Jam foris es.
et mortuus elatus es. Tamen et ip-
sum dominus resuscitauit. et reddidit
uidue mater sue. Si peccasti. pe-
niteat te. et resuscitet te dominus. et
reddat te ecclesie matri tue. .1111.

Terrens laboratus mortuus.
est genus mortis tue. quia mala con-

suetudo appellat. Aliud est peccare.
aliud peccandi consuetudinem facere.
Quod peccat et continuo corrigitur. quia non
dum est implicatus. cito reuiuiscit. con-
suetudine non est sepultus. Quod autem pecca-
re consueuit. sepultus est. Et bene de illo
dicitur. fetet. Incipit enim habere pesti-
mam famam. tanquam odorem detritum.
Tales sunt omnes assueti sceleribus. Dicunt ei.
noli facere. Quando te audit. quem
terra sic premit. et tabe corrumpit.
et mole consuetudinis pregrauatur.
Nec ad ipsum tamen resuscitandum. minus
fuit uirtus christi. Nouimus uidemus
cotidie. pessima consuetudine premu-
tata. uiuere melius. quam uiuant que
reprehendebant. Detestabar homi-
nem. Ecce ipsa soror labari. si tamen
ipsa est. que pedes domini unxit unguen-
to. et terxit capillis suis. quos laue-
rat lacrimis. melius suscitata est quam
frater eius. De magna male consuetu-
dinis mole liberata est. Erat enim
famosa peccatrix. et de illa dictum est.
Dimitte ei peccata multa. quoniam di-
lexit multum. Videmus tales multos.
nouimus multos. nemo despectus. ne-
mo de se presumat. et desperare
malum est. et de se presumere. Sic noli
desperare. ut eligas de quo debeas pre-
sumere. Omnibus enim per has resurre-
ctiones que ad spem nostram facte

sume que reingere cupunt. O
se una dñs pollicet. O
POST OCT PENT
Nullo temp. Scdm
Cum unctat. the m
dam pncipul pharisee
manducare panem. et ipi
bant eu. Et ecce homo go
pauit erat ante illu. Et re
the. dñs adlegit pntos et p
dicit. Si licet labato eu
illu tacuit. Ipse u apphe
uit eu. ac dimisit. Et resp
ad illu dñs. Cui uim alim
bos impetru cadit. et n em
tore illu die labat. G
tam. hec responde illu.
aut admutatos parabo
denti quon pntos accubor
vnt. dñs achillos. Cu mu
hnt admutat. n discun
pnto. lo. ne forte honora
te. te mutatus. abo. et uen
n qre. illu uocant. dicit t
huc. huc. et te meipal. cu r
uultu locu tenere. De ce
tal. hnt uade. et recumbet
uultu loco. ut eu uenent e
uultu. dicit t. Amice. ad
supen. te erit t gla cora sim
feruunt. qd omni q se ex
humiliat. et q se humiliat
Tus. nat. dñe. qd se pueniat.
reuat. et admutat. uigie pntos.
mexol. p.

sunt. q̄ resurgere cupiunt. redditurū
se. unā dñs pollicet̄. **DOm. xvii.**

POST OCT PENTE COSTM.
Nullo temp̄. **Scdm LUCAM.**

Cum intraret ih̄c in domū cui
dam p̄ncipis phariseos sabbato
manducare panē. & ipsi observa
bant eū. Et ecce homo q̄cda hydro
picus erat ante illū. ^{Et ret.} Et respondens
ih̄c. dix̄ ad legis p̄tos & phariseos
dicens. Si licet sabbato curare. At
illi tacuerūt. Ipse ū app̄hensū sana
uit eū. ac dimisit. Et respondens
ad illos dix̄. Cui ūm asinus. aut
bos in puteū cadit. & n̄ et̄nno ex
trahet illū die sabbati. Et n̄ pote
rant adhuc respondere illi. Dicebat
aut̄ & ad inuitatos parabolā int̄n
dens quom̄ p̄mos accubit̄ elige
rent. dicens ad illos. Cū inuitatus
fueris ad nuptias. n̄ discumbas in
p̄mo loco. ne forte honoratio
re sit inuitatus ab eo. & ueniens
is q̄ te & illū uocauit. dicat t̄ da
huic locū. & tē incipias eū rubore
nouissimū locū tenere. S; eū uoca
tus fueris uade. & recumbe in no
uissimo loco. ut eū uenerit quite
inuitauit dicat t̄. Amice. ascende
superi. Tē erit t̄ gl̄a corā simul di
scumbentib; q̄a om̄s q̄ se exaltat
humiliabit̄. & q̄ se humiliat exalta

^{colla.}
Tua uol dñe q̄s gr̄a sep̄ r̄ p̄ueniat
r̄ sequat̄. & ac bonis opib; iugit̄ p̄stet eē
incentos. p.

Om̄a v̄f̄n̄ B F D E P B R I. D E
E A D E M

LECTIO H E. I.

D R O P I S

Hydro
morbis. ab aquoso hu
more uocabulū trahit. Grece
enī aqua hydor uocat̄. Est aut̄
humor subcutaneus. de uicio ue
sice nat̄. cū inflatione turgente
& habet fetido. Propriū ē ydro
pici. q̄nto magis habundat humo
re inordinato. tanto ampli' sitire.
Et ideo recte cōpatur ei. quē flux
carnaliū uoluptatū exuberans ag
grauat. Compat̄ diuiti auaro. q̄
q̄nto ē copiosior diuitiū quib; n̄
bene utit̄. tanto ardentī talia cō
cupiscit. **. III.**

Et respondens ih̄c. dixit
ad legis p̄tos & phariseos. Licet
sabbato curare. At illi tacuerunt.
Qd̄ d̄r̄ respondisse ih̄c. respicit
qd̄ p̄missū est. ipsi obseruabant
eū. Dñs enī nouit cogitationes
hominū. S; merito in̄rogati ta
cent. q̄ cōtra se dictū q̄cqd̄ dixē
runt uident. Nā si licet sabbato
curare. quare saluatorē an curat
obseruant. Si n̄ licet. q̄re ipsi
sabbato pecora curant. Ipse uero
app̄hensum. sanauit eū ac dimisit.

Prouida dispensa
tione dñs ante legis p̄tos

bitur.